

Nowe wyzwania dla sektora wodociągowego w świetle nowej dyrektywy w sprawie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi – Program Inwestycyjny jako wielopłaszczyznowy instrument wsparcia prawnego, merytorycznego i finansowego

New challenges for the water supply sector in view of the new Drinking Water Directive – The Investment Program as a multifaceted instrument of legal, substantive and financial support

IZABELA ZIMOCH, BARBARA MULIK, MAŁGORZATA BOGUCKA-SZYMALSKA, EWA SZYMURA, SYLWIA ŁYSKAWKA

DOI 10.36119/15.2020.12.6

Na grudniowym posiedzeniu plenarnym Parlamentu Europejskiego zostanie przyjęta ostateczna wersja, negocjowanej od blisko 3 lat z Radą Unii i Komisją Europejską, nowa dyrektywa w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia zwanej DWD (Drinking Water Directive). Zgodnie z procedurami legislacyjnymi UE, państwa członkowskie muszą implementować dyrektywę do prawa wewnętrznego w okresie dwóch lat od dnia ukazania się jej w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

W artykule przedstawiono znaczenie konieczności oceny sektora wodociągowego w zakresie poziomu wdrożenia DWD i osiągnięcia jej celu w Polsce. Zaprezentowano ponadto założenia opracowanej metodyki oceny gotowości wszystkich podmiotów do realizacji zapisów nowej dyrektywy 2017/0332 (COD) oraz znaczenie badań ankietowych dla wiarygodnego i rzetelnego opracowania założeń Planu Inwestycyjnego dla Nowej Perspektywy Finansowej UE na lata 2021-2027.

Słowa kluczowe: Dyrektywa w sprawie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, systemy zaopatrzenia w wodę, zarządzanie ryzykiem, Plan Inwestycyjny

The aim of the December plenary session of the European Parliament will be to adopt the final version of the new Drinking Water Directive (DWD). This version of DWD is an effect of negotiations lasting for nearly 3 years with the Council of the Union and the European Commission. According to the EU legislative procedures, Member States must implement this new directive into national law within two years from the date of its publication in the Official Journal of EU.

This article presents the significance the water supply sector needs to be assessed in terms of both the actual level of implementation of Directive 98/83/EC and achieving its goal in Poland. Moreover, the assumptions of the developed methodology for assessing the readiness of all entities to implement the provisions of the new Directive 2017/0332 (COD) were presented by all interested parties. Furthermore, this paper depicted the importance of a questionnaire survey for formulation of reliable assumptions into the Investment Plan for the New EU Financial Perspective 2021-2027.

Keywords: Drinking Water Directive, Water Supply System, risk management, Investment Plan

Wstęp

Komisja Europejska od blisko 10 lat prowadzi działania mające na celu prze-

kształcenie obowiązującej od 1998 r. dyrektywy w sprawie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (DWD – Drinking Water Directive). W tym czasie dokonała

w poszczególnych krajach członkowskich oceny jej wdrożenia oraz przygotowała wniosek w sprawie nowej dyrektywy. Wniosek uwzględniał najnowszą wiedzę

Prof. dr hab. inż. Izabela Zimoch, <https://orcid.org/0000-0003-3048-4002> – Politechnika Śląska, Katedra Inżynierii Wody i Ścieków, Gliwice mgr inż. Barbara Mulik – Doradca ds. bezpieczeństwa i jakości wody

dr inż. Małgorzata Bogucka-Szymalska – Radca Ministra, Departament Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej, Ministerstwo Infrastruktury

dr inż. Ewa Szymura – Naczelnik, Departament Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej, Ministerstwo Infrastruktury

mgr Sylwia Łyskawka – Referendarz, Departament Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej, Ministerstwo Infrastruktury, Adres do korespondencji/Corresponding author: izabela.zimoch@polsl.pl

naukową przedstawioną zarówno przez Światową Organizację Zdrowia (WHO – World Health Organization) w Wytycznych dotyczących jakości wody do picia, Czwarta edycja z 2011 r. jak i w wielu innych opracowaniach, w tym przygotowywanych na zlecenie KE.

W tym samym okresie miała miejsce pierwsza, pozytywnie zakończona zebraniem odpowiedniej liczby głosów europejska inicjatywa obywatelska Right2Water, której głównym przesłaniem jest zapewnienie przez państwa członkowskie wszystkim obywatelom prawa do wody, przekładającego się na poprawę powszechnego dostępu do wody dobrej jakości. Parlament Europejski w Rezolucji z dnia 8 września 2015 r. w sprawie dalszych działań w następstwie europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Right2Water” (2014/2239(INII)) zawarł różnego rodzaju zalecenia dotyczące poprawy: dostępu do wody, w tym wsparcia grup zmarginalizowanych, jakości wody, stanu infrastruktury, informacji przekazywanych konsumentom, oszczędności wody itp., skierowane w szczególności do państw członkowskich, gmin i przedsiębiorstw wodociągowych. Większość z zaleceń Rezolucji znalazła swoje odzwierciedlenie w projekcie nowej DWD.

Negocjowanie ostatecznej wersji DWD w ramach tzw. TRILOGU (Parlament Europejski (PE), Rada i Komisja Europejska (KE)) trwało blisko 3 lata. W tym czasie organy europejskie pracowały nad wieloma innymi aspektami związanymi pośrednio z dostępem do bezpiecznej wody, takimi jak: zmiany klimatu, zasobooszczędna gospodarka, ograniczanie obecności plastiku w środowisku, zanieczyszczenie nowymi, pojawiającymi się w środowisku substancjami chemicznymi itp. W dniu 30 listopada br. Komisja ds. Środowiska, Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności Parlamentu Europejskiego zatwierdziła porozumienie dotyczące dyrektywy w sprawie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz przyjęła rezolucję, w której domaga się prawidłowego wdrożenia prawodawstwa UE dotyczącego wody. Na posiedzeniu plenarnym parlamentu w dniach 14-17 grudnia odbędzie się głosowanie nad przyjęciem obu dokumentów.

Nowe podejście do bezpieczeństwa wody do picia

Założeniem nowych przepisów prawnych jest poprawa bezpieczeństwa wody wodociągowej poprzez dostosowanie badanych parametrów do aktualnej wiedzy naukowej związanej nie tylko z intensywnym rozwojem metod analitycznych doty-

czących zanieczyszczeń w środowisku naturalnym, w tym w wodzie, ale również związanej z rozpoznaniem skutków ich oddziaływania na zdrowie publiczne. Zatem nowa regulacja DWD rozszerza nie tylko zakres badanych parametrów, ale również ostrza wartości parametryczne dla niektórych zanieczyszczeń, zwiększając w ten sposób ochronę konsumenta przed długoterminowymi skutkami zdrowotnymi. Dodatkowo wprowadza ona tzw. listę obserwacyjną, na której zamieszczono nowo pojawiające się w środowisku wodnym zanieczyszczenia, takie jak mikroplastik, czy farmaceutyki oraz substancje zaburzające gospodarkę hormonalną. Zgodnie z ideą nowej DWD wprowadzenie listy obserwacyjnej zobowiązuje państwa członkowskie do ich monitorowania w badaniach rozpoznawczych i przesiewowych prowadzonych przez ośrodki naukowe czy urzędowe laboratoria, posiadające zarówno odpowiednią aparaturę analityczną jak i kompetencje merytoryczne.

Zmieniona dyrektywa wprowadza nowe zasady nadzorowania i dopuszczania do użycia substancji i materiałów przeznaczonych do kontaktu z wodą. Ustanawia ona wspólny dla całej Unii Europejskiej system nadzoru nad materiałami przeznaczonymi do kontaktu z wodą do picia, w celu nie tylko zmniejszenia ryzyka przedostawania się do wody z materiałów szkodliwych substancji chemicznych, czy tworzenia się na materiałach biofilmu, ale także pozytywnie wpłynie na wspólny rynek, ułatwiając przepływ towarów (atest higieniczny uzyskany w jednym kraju będzie obowiązywał na całym obszarze UE). Przedmiotowe działania mają również doprowadzić do zharmonizowania przepisów europejskich i znacznie ograniczyć niepotrzebną biurokrację, co przyczyni się do ograniczenia kosztów ponoszonych przez producentów i ich klientów oraz korzyści środowiskowych.

Dyrektywa nakłada także obowiązki w zakresie poprawy dostępu do wody, zwłaszcza dla grup zmarginalizowanych, wykluczonych społecznie i w miejscach publicznych (dostęp do kranów, źródełek). Zapewnienie lepszego informowania konsumentów zarówno o jakości wody, zagrożeniach zdrowotnych jak i kosztach z nią związanych, to kolejny obszar zmian wynikający z nowej DWD, mający na celu kształtowanie świadomości społeczeństwa. Te uregulowania z jednej strony mają wypełnić zalecenia, z drugiej strony mają na celu zwiększenie zaufania konsumentów do wody z kranu, która jest znacznie tańsza i korzystniejsza dla działań proekologicznych niż woda butelkowana.

Polityka UE w zakresie ochrony zasobów wody

Preambuła Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) jasno definiuje, że woda nie jest produktem handlowym, lecz wspólnym dobrem i ograniczonym zasobem naturalnym, który należy chronić i wykorzystywać w zrównoważony sposób. Stanowi ona podstawę rozwoju społecznego. Komisja ds. Środowiska, Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności przyjęła także rezolucję w sprawie wdrażania prawodawstwa wodnego UE. Działania w tym obszarze mają zapewnić poprawę jakości wody w środowisku, co jest kluczowe w działaniach podejmowanych na rzecz bezpieczeństwa wody ujmowanej na cele zaopatrzenia ludności. Na jakość i dostępność zasobów wodnych wpływają zarówno antropogeniczne zanieczyszczenia środowiska, jak i zmiany klimatu. Członkowie Komisji uznali, że ramowa dyrektywa RDW jest w pełni odpowiednim aktem prawnym dla celu poprawy jakości wody. Biorąc pod uwagę fakt, że połowa zbiorników wód powierzchniowych w UE wciąż nie jest w dobrym stanie ekologicznym i chemicznym, to cele RDW nie zostały jeszcze całkowicie osiągnięte. Wynika to głównie z niewystarczającego finansowania, szczególnie powolnego wdrażania i niewystarczającego egzekwowania działań państw członkowskich skutecznie ograniczających dopływ ładunków zanieczyszczeń do zasobów wód powierzchniowych. Posłowie uznali, że zasady ostrożności i zasady „zanieczyszczający płaci” nie są właściwie wdrażane, a wiele państw członkowskich stosuje odstępstwa zbyt szeroko. Rezolucja podkreśla, że cele RDW muszą być lepiej zintegrowane z politykami sektorowymi, zwłaszcza w rolnictwie, transporcie i energetyce, aby były w pełni zgodne z RDW oraz by wszystkie wody powierzchniowe i podziemne osiągnęły dobry stan najpóźniej do 2027 r. Posłowie podkreślają, że najskuteczniejszym narzędziem są ograniczenia w zakresie stosowania nawozów i pestycydów (zgodnie z danymi GUS sprzedaż środków ochrony roślin w Polsce wzrosła w ciągu ostatnich 20 lat trzykrotnie), dlatego wzywają do uwzględnienia i wdrożenia takich celów w krajowych planach strategicznych w ramach polityki rolnej UE. Twierdzą, że potrzebne są dodatkowe działania dotyczące ograniczenia gospodarczego stosowania chemikaliów i ograniczenia generowania zanieczyszczeń, polityki cenowej wody, energii wodnej i oczyszczania ścieków komunalnych.

W ocenie prawodawstwa UE dotyczącego wody w grudniu 2019 r. [3] stwierdzo-

no, że legislacja unijna jest jak najbardziej odpowiednia i skuteczna, natomiast kluczowym obszarem wymagającym poprawy to wsparcie inwestycji, włączenie wody do innych polityk sektorowych, podjęcie działań na rzecz uproszczenia administracyjnego i cyfryzacji.

Zarządzanie ryzykiem jako racjonalne podejście do bezpieczeństwa wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Dyrektywa wprowadza obowiązek zarządzania ryzykiem w zaopatrzeniu w wodę do picia, zgodnie z zaleceniami WHO i w oparciu o normę EN-15975 Security of drinking water supply – Guidelines for risk and crisis management, Part 2 Risk management. Zarządzanie to będzie obejmowało nie tylko przedsiębiorstwa wodociągowe, ale wszystkie podmioty występujące w całym łańcuchu dostaw wody, poczynając od ochrony obszarów zasilania punktów poboru wody przeznaczonej na zaopatrzenie ludności, do kranu u konsumenta kończąc. Określono wymagania związane z nadzorem nad wewnętrznym systemem wodociągowym (przyłączca i instalacje wodociągowe) w tzw. obiektach priorytetowych (duże budynki użyteczności publicznej np. szpitale, domy pomocy, szkoły, obiekty noclegowe, restauracje). Liczne podmioty gospodarcze i administracyjne będące współuczestnikami procesu dostaw wody od ujęcia do kranu u konsumenta będą zgodnie z normą zobowiązane do:

1. Zidentyfikowania sytuacji niebezpiecznych i związanych z nimi zagrożeń;
2. Przeprowadzenia oceny ryzyka (analizy i ewaluacji ryzyka);
3. Kontroli ryzyka poprzez:
 - a. Identyfikacji środków bezpieczeństwa,
 - b. Walidacji środków bezpieczeństwa,
 - c. Wdrożenia środków bezpieczeństwa,
 - d. Monitoringu operacyjnego środków bezpieczeństwa,
 - e. Działań korygujących;
4. Weryfikacji procesu zarządzania ryzykiem;
5. Prowadzenia stosownej dokumentacji.

Metodyka analizy stanu i potrzeb inwestycyjnych w systemach zaopatrzenia w wodę w ujęciu celu nowej DWD

Władze UE mając na względzie fakt, że wdrażanie nowych przepisów DWD związane jest z kosztami, które nie mogą być w całości przerzucane na konsumentów

opracowały politykę wsparcia finansowego z funduszy unijnych. Załącznik do wniosku dotyczącego kolejnych wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 [4] przewiduje możliwość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności o ile państwa członkowskie opracują krajowy plan inwestycji, który obejmuje następujące elementy (cyt.[4]):

1. Ocena obecnego stanu wdrożenia dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG) i dyrektywy w sprawie wody do picia (98/83/WE).
2. Określenie i planowanie wszelkich inwestycji publicznych, w tym orientacyjne szacunki finansowe:
 - a. wymagane do zapewnienia zgodności z dyrektywą dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych, w tym do określenia priorytetów w odniesieniu do wielkości aglomeracji i wpływu na środowisko, z inwestycjami w zakresie ścieków w podziale na poszczególne aglomeracje,
 - b. wymagane do wdrożenia dyrektywy w sprawie wody do picia 98/83/WE,
 - c. wymagane, aby zaspokoić potrzeby wynikające z proponowanego przekształcenia (COM(2017) 753 final), w szczególności w odniesieniu do zmienionych parametrów jakości opisanych w załączniku I.
3. Oszacowanie inwestycji niezbędnych do odnowienia istniejącej infrastruktury oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę, w tym sieci, w zależności od ich wieku i planów amortyzacji.
4. Wskazanie potencjalnych źródeł finansowania ze środków publicznych, jeżeli są potrzebne w celu uzupełnienia opłat od użytkowników.

W czerwcu 2020 r. Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej ogłosiło zamówienie publiczne na przygotowanie „Opracowania Programu Inwestycyjnego w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi”. Projekt ten finansowany jest z funduszy europejskich w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Po zakończeniu postępowania zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych przedmiotowy projekt realizowany w Ministerstwie Infrastruktury w Departamencie Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej wykonuje Arcadis Sp. z o.o. Sprawy związane z zaopatrzeniem ludności w wodę do picia stanowią jedną z kluczowych usług, jako że do zdecydowanej większości mieszkańców woda dostarcza-

na jest z wykorzystaniem urządzeń wodociągowych, stanowiących przecież infrastrukturę krytyczną. Nawet małe wodociągi z punktu widzenia bezpieczeństwa państwa w sytuacjach kryzysowych, czy na wypadek wojny mogą odegrać istotną rolę w utrzymaniu ciągłości zaopatrzenia w wodę.

Przygotowanie takiego opracowania projektu inwestycyjnego, dającego szansę na pozyskanie odpowiedniego wsparcia w nowej perspektywie finansowej, wymaga rzetelnego opisanie i oceny aktualnego stanu systemu zaopatrzenia w wodę w Polsce oraz potrzeb wynikających z pełnego wdrożenia obecnej i nowej DWD.

U podstaw każdej metodyki rzetelnej oceny stanu infrastruktury wodociągowej oraz środowiska jej funkcjonowania leżą liczne dane i informacje, pozwalające na dogłębną, wielopłaszczyznową analizę uwzględniającą nie tylko aspekt techniczny czy technologiczny, ale również środowiskowy, ekonomiczny i społeczny. Dane niezbędne do przeprowadzenia tej oceny są rozproszone, znajdują się w wielu urządzeniach i instytucjach. Drugim bardzo istotnym źródłem danych będą ankiety kierowane do różnych grup interesariuszy. Założeniem badań ankietowych jest pozyskanie informacji pozwalających wyznaczyć mierzalne wskaźniki stanu infrastruktury wodociągowej jak i zdolności finansowej, jak:

- dostępność cenowa, stanowiąca udział kosztów opłat za wodę w dochodzie rozporządzalnym na osobę;
- wskaźnik awaryjności, stanowiący średnią intensywność uszkodzeń odnotowaną na przyłączach, sieci rozdzielczej i magistrali;
- podstawowy wskaźnik rzeczywistych strat wody (Real Loss Basic), stanowiący stosunek średniodobowego wolumenu strat wody do sumarycznej długości sieci wodociągowej;
- infrastrukturalny wskaźnik wycieków (Infrastructure Leakage Index), stanowiący iloraz wolumenu straty wody do wolumenu strat nieuniknionych;
- indeks bezpieczeństwa wody, definiowany jako kompleksowy wskaźnik przekroczenia wartości parametrycznych określonych w załączniku I A i B;
- indeks jakości wody (Water Quality Index), definiowany jako kompleksowy wskaźnik przekroczenia parametrów wskaźnikowych z załącznika I C.

Efekt dogłębnej analizy zgromadzonych w procesie ankietyzacji i z dostępnych baz danych będzie charakterystyka stanu infrastruktury wodociągowej (dyspozycyjność

techniczna, struktura wiekowa, materiałowa, zasobooszczędność itp.) i ocena jej zdolności do ciągłego dostarczania bezpiecznej wody do konsumentów, w akceptowalnej przez nich cenie. Celem tej analizy jest określenie priorytetowych obszarów działań oraz zdefiniowanie kluczowych inwestycji, gwarantujących osiągnięcie przez Polskę celów nowej DWD, zarówno w krótko – jak i długoterminowej perspektywie podejmowanych działań. Program tych działań jest silnie wspierany przez Ministerstwo Infrastruktury, którego nadrzędnym celem jest zapewnienie wsparcia merytorycznego i finansowego dla wszystkich interesariuszy procesu dostaw wody.

Podjęcie metodyczne do identyfikacji i wyboru obszarów priorytetowych oparte jest na procesie rankingowania, który pozwoli na połączenie zaleceń DWD i uwarunkowań prawnych wynikających z implementacji DWD z oceną stanu faktycznego sektora wodociągowego w Polsce. Zgodnie z opracowaną metodyką analityczną istotą rankingowania opartej na macyryzacji poziomu istotności poszczególnych zdefiniowanych obszarów działań jest wyznaczenie indeksu potencjału inwestycyjnego, pozwalającego na wyłonienie obszarów priorytetowych, a następnie określenie inwestycji kluczowych. Przedmiotowe badania prowadzone będą dla 14 obszarów działań obejmujących: 1/ obszar zasilania punktów poboru wody przeznaczonej na cele zaopatrzenia ludności, 2/ pobór wód (ujęcia), 3/ uzdatnianie wody, 4/ magazynowanie wody, 5/ sieć dystrybucji, 6/ infrastruktura IT, 7/ ochrona fizyczna i cyberbezpieczeństwo, 8/ zasobooszczędność, 9/ wiedza, 10/ monitorowanie jakości wody i chorób wodozależnych, 11/ systemy zarządzania ryzykiem, 12/ tworzenie Krajowej Bazy Danych, 13/ dostęp do wody, 14/ wewnętrzne systemy wodociągowe zaopatrujące w wodę budynki, w szczególności tzw. obiekty priorytetowe.

Proces ankietyzacji

Istotnym narzędziem opracowania założeń do *Programu Inwestycyjnego* są badania ankietowe. Badania te stanowią uzupełniające się ankiety wdrożeniowe i sondażowe, dedykowane do różnych grup respondentów, w celu pozyskania opinii publicznej do analizy niezbędnych działań i potrzeb inwestycyjnych, mających dać silne podwaliny do realizacji wyzwań nowej DWD dla osiągnięcia jej celów. Istotą procesu ankietyzacji jest również budowa świadomości społeczeństwa dotyczącej bieżących działań podejmo-

wanych na rzecz bezpieczeństwa wody.

Pierwsza ankietyzacja zwana wdrożeniową służy zebraniu ogólnych informacji dotyczących potrzeb niezbędnych do poprawy funkcjonowania systemu zaopatrzenia w wodę w Polsce i wdrożenia nowej DWD. Ankietyzacja wzorowana jest na metodzie REFIT, zastosowanej przez KE przy ocenie stopnia wdrożenia dyrektywy 98/83/WE w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Istotą ankiety jest badanie subiektywnych opinii respondentów na temat potrzeb finansowych, wsparcia organizacyjnego i merytorycznego (transferu wiedzy) oraz koniecznych zmian legislacyjnych (jasno określone obowiązki i odpowiedzialności). Proces ankietyzacji, zgodnie z oceną REFIT, stanowi badania opinii publicznej mające na celu analizę odczuć społeczeństwa dotyczących celowości podejmowanych działań na rzecz bezpieczeństwa wody i poprawy stanu funkcjonowania systemów zaopatrzenia w wodę w pięciu aspektach:

1. Skuteczność – identyfikator oceniający jak dane wsparcie potrzebne jest dla poprawy bezpieczeństwa wody i ochrony zdrowia ludzkiego;
2. Efektywność – identyfikator oceniający w jakim stopniu dane wsparcie jest uzasadnione z uwagi na wszelkie korzyści jakie mogą zostać osiągnięte;
3. Spójność – identyfikator oceniający w jakim aspekcie wsparcie jest potrzebne do poprawy spójności z innymi przepisami prawa, a zwłaszcza przepisami prawa: wodnego, geologicznego, środowiskowego, budowlanego, czy gospodarczego;
4. Istotność – identyfikator oceniający czy działania w tym obszarze mające na celu poprawę bezpieczeństwa wody są powiązane z potrzebami i odczuciami społecznymi;
5. Wartość dodana – identyfikator oceniający czy działania w tym obszarze przyczynią się do wyrównania poziomu ochrony mieszkańców Polski przed niekorzystnym wpływem zanieczyszczenia wody w porównaniu do ochrony ludności w innych krajach.

Integralnym elementem ankiety wdrożeniowej są badania sondażowe z wykorzystaniem różnych środków kontaktów z odbiorcami badania, w ramach których opracowano zestaw ankiet sondażowych z dostępem online, dedykowanych dla sześciu grup respondentów – gmin, przedsiębiorstw wodociągowych, administratorów obiektów priorytetowych, organów kontrolnych, ekspertów i specjalistów w zakresie inżynierii środowiska i zaopatrzenia w wodę.

Zgodnie z założeniami Ministerstwa

Infrastruktury główną grupą ankietowanych są wszystkie gminy i przedsiębiorstwa wodociągowe odpowiedzialne za prowadzenie zaopatrzenia w wodę. Uzupełniającą grupą respondentów, która niewątpliwie może wnieść wiele istotnych kwestii do *Programu Inwestycyjnego* są specjaliści z zakresu inżynierii środowiska, na co dzień zajmujący się w praktyce projektowaniem, wykonywaniem i eksploatacją systemów zaopatrzenia w wodę, zarówno w aspekcie praktycznym, jak i naukowym, zwłaszcza wprowadzających innowacyjne rozwiązania. Autorzy bardzo liczą na to, że środowisko specjalistów zechce podzielić się swoimi doświadczeniami, wskazując na istotne problemy w dziedzinie braków i niespójności legislacyjnych, utrudnień w pozyskiwaniu środków finansowych na wdrażanie innowacyjnych rozwiązań, dostępem do wiedzy i informacji na tematy istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa wody, zwłaszcza z praktycznych poradników dotyczących identyfikacji sytuacji niebezpiecznych i zagrożeń związanych z bezpieczeństwem wody. Dzieląc się swoimi doświadczeniami, problemami i osiągnięciami specjaliści inżynierii środowiska w istotny sposób przyczynią się do identyfikacji problemów, sposobów ich rozwiązywania, jak i skutecznych metod usprawniania funkcjonowania systemu zaopatrzenia w wodę w Polsce, a co za tym idzie do poprawy bezpieczeństwa wody – głównego celu nowej DWD.

Proces ankietyzacji pozwoli na szczegółowy opis badanej rzeczywistości w zakresie sposobu realizacji dostaw bezpiecznej wody do konsumenta, a w konsekwencji umożliwi zebranie i przeanalizowanie danych w celu wyłonienia priorytetowych obszarów działań i kluczowych inwestycji. Efektami tych prac badawczych będą:

- ocena obecnego stanu systemu zaopatrzenia w wodę w Polsce, w tym poprawności eksploatacji, jak i ocena dostępu do wody, stopnia wdrożenia systemu zarządzania ryzykiem, sposobu prowadzenia nadzoru, struktury własnościowej oraz podziału obowiązków i odpowiedzialności pomiędzy interesariuszy (nowa DWD nakłada taki obowiązek),
- ocena stanu technicznego infrastruktury wodociągowej, systemu gromadzenia i analizy danych dotyczących jakości wody, incydentów stanowiących niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzkiego, występowania awarii, kosztów operacyjnych, poziomu strat wody, planów inwestycyjnych, struktury organizacyjnej, działań podejmowanych

w sytuacji przekroczeń wartości parametrycznych,

- ocena potrzeb przeprowadzania szkoleń i wiedzy pracowników, współpracy z interesariuszami, korzystania ze wsparcia eksperckiego, oczekiwań ze strony wsparcia krajowego, lokalnego i społecznego w pracach nad wdrożeniem zasad systemu zarządzania ryzykiem.

Oceny aktualnego stanu systemu zaopatrzenia w wodę oraz potrzeb finansowych, merytorycznych i organizacyjnych będą tym dokładniejsze, im więcej uda się pozyskać informacji koniecznych do analizy.

Podsumowanie

Projekt *Programu Inwestycyjnego w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* będzie pierwszą, kompleksową oceną obecnego stanu systemu zaopatrzenia w wodę w Polsce, wdrożenia dyrektywy 98/83/WE i nowej dyrektywy w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (nr referencyjny 2017/0332(COD)). Jego przygotowanie

wymaga pełnej mobilizacji wszystkich interesariuszy, celem przekazania wszelkich dostępnych informacji przydatnych w jego realizacji. Jedynie aktywny udział respondentów w ankietach umożliwi rzetelne oszacowanie potrzeb inwestycyjnych i ich kosztów.

Opracowany *Program Inwestycyjny* zostanie przekazany do Komisji Europejskiej, a po jego rozpatrzeniu zostaną przyznane Polsce odpowiednie fundusze unijne, które wraz z finansowaniem krajowym (środki publiczne i uwzględnione w taryfach) przyczynią się do poprawy systemu zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, stanu infrastruktury wodociągowej, poprawy jakości i bezpieczeństwa wody, podniesienia poziomu wiedzy wszystkich interesariuszy w tym konsumentów oraz pełnego wdrożenia nowej dyrektywy.

Autorzy zachęcają do aktywnego udziału w procesie ankietyzacji – Państwa opinie są istotne.

Zadbaj o przyszłość polskiej „kranówki”.

BIBLIOGRAFIA

- [1] Wytyczne dotyczące jakości wody do picia,

Czwarta edycja: WHO 2011, polskie wydanie nakładem IGWP z 2014 r

- [2] PN-EN 15975-2:2013-12 Bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę do spożycia – Wytyczne dotyczące zarządzania kryzysowego i ryzyka – Część 2: Zarządzanie ryzykiem
- [3] https://ec.europa.eu/environment/water/fitness_check_of_the_eu_water_legislation/ (dostęp 01.12.2020 r.)
- [4] Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz; COM(2018) 375 final, Strasburg, dnia 29.5.2018

Link do ankiety wdrożeniowej: <https://arcg.is/zKrW90>

UWAGA: W związku z przedłużającą się pandemią COVID-19 konferencja odbędzie się w kwietniu 2021 r.

Organizator:

**Politechnika
Śląska**

Patronat medialny:

INSTAL

technologia wody

zaprasza do udziału w:

X OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWO - TECHNICZNEJ

Aktualne zagadnienia w uzdatnianiu i dystrybucji wody

3rd INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENCE AND TECHNOLOGY

Current issues in water treatment and water distribution

objętej patronatem naukowym Sekcji Inżynierii Sanitarnej Komitetu Inżynierii Łądowej i Wodnej PAN, która odbędzie się w dniach 21- 23 kwietnia 2021 roku w Brennej.

Wychodząc naprzeciw aktualnym wyzwaniom warunkującym zarządzanie i eksploatację systemów wodociągowych i kanalizacyjnych, tematem przewodnim przyszłorocznej edycji jest:

Rzeczywistość polskiego sektora wodociągowo-kanalizacyjnego w uwarunkowaniach europejskiej polityki zrównoważonego rozwoju.

Integralnym elementem Konferencji będą warsztaty dotyczące opracowywania i wdrażania systemów zarządzania ryzykiem zgodnie z najnowszymi zaleceniami Unii Europejskiej, przekładające się na zmiany legislacyjne warunkowane nową DWD związane m.in. z zaopatrzeniem w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Warsztaty wpisują się w nowe podejście do bezpieczeństwa wody, oparte na zarządzaniu ryzykiem w zaopatrzeniu w wodę, nakładające odpowiedzialność i obowiązki zarówno na organy rządowe, samorządowe jak i dostawców wody. Publikacje zakwalifikowane przez Komitet Naukowy będą publikowane w czasopiśmie Applied Water Science (lista MNiS 70 pkt) i Environment Science and Pollution Research (lista MNiS 70 pkt).

Więcej informacji na:

<http://www.konferencje.polsl.pl/woda2020>; <https://www.facebook.com/woda2020/>

